

הכשרה אקדמית
לומדים אסטרטגיית
פטנטים באקדמיה

07

הכשרה אקדמית

אסטרטגיית פטנטים ככלי למיקסום ערך

בתי"ס למינהל עסקים החלו לאחרונה ללמד אסטרטגיית פטנטים לתלמידי תואר שני (MBA). גרשון פניטש, מפירמת פניגן הבינ"ל, המשמש כמרצה באוניברסיטת ת"א, לא מנסה להפוך את התלמידים לעורכי פטנטים, אלא מלמד אותם כיצד לתאם את ההיבטים המשפטיים והטכנולוגיים של העסק כך שמשקיעים פוטנציאליים יראו בתיק הפטנטים ערך שמעודד השקעה | אלון שפירא

בשנה שעברה, הפקולטה למינהל עסקים באוניברסיטת תל-אביב ביצעה מהלך יוצא דופן - היא הוסיפה להיצע הקורסים קורס באסטרטגיית פטנטים. ביום פתיחת ההרשמה הקורס התמלא וסטודנטים רבים נדחו. הביקוש הרב אולי הפתיע את האוניברסיטה, אך לא את המרצה, גרשון פניטש, שותף בפניגן, אחד המשרדים המובילים בעולם בתחום הקניין הרוחני. "התרחש שינוי גדול בתרומתם של פטנטים להערכת שווי התאגיד", פניטש הסביר. "היום, יותר מ-85% מערכן של חברות ההיי-טק נגזר מנכסיהן הלא מוחשיים, שרובו פטנטים", הוסיף פניטש.

להתאים את הפטנטים למטרות העסקיות

ועדיין, תוכנית הלימודים בבתי הספר לעסקים, אשר נוטה להתרכז בנושאים מסורתיים כמו מימון, שיווק, התנהגות ארגונית, מנהיגות ואסטרטגיה תפעולית, לא מדביקה את הפער הדבר נובע בחלקו עקב כך שהאחריות לפטנטים בתוך החברות נופלת תחת היועץ המשפטי (GC), או מנהל הטכנולוגיה הראשי (CTO). אך כמו שפניטש ציין, למרות שפטנטים מכילים מרחיבים משפטיים וטכנולוגיים, במהותם, פטנטים הם כלים עסקיים אותם יש לתכנן אסטרטגית על מנת להגן על תזרים ההכנסות. אם לא, הפטנטים

"במהותם, פטנטים הם כלים עסקיים אותם יש לתכנן אסטרטגית על מנת להגן על תזרים ההכנסות. אם לא, הפטנטים נוטים להפוך לנטל"

נוטים להפוך לנטל עבור הארגון, זאת מאחר ועל ליות רישום בין-לאומי של פטנטים יכולות להיות גבוהות מאוד, והמאמץ הנדרש ליצירת פטנט הוא משמעותי.

חברת טכנולוגיה בגדול בינוני נוטה להוציא מיליוני דולרים בשנה בפיתוח ושימור פטנטים, כאשר אנליסטים מדווחים ש-95% מהפטנטים

גרשון פניטש | צילום: יח"צ

הם חסרי ערך. עובדה זו לא נובעת מכך שפטנטים מטבעם הם חסרי ערך, מדגיש פניטש, אלא מכך שאנשי העסקים בתוך החברות אינם יודעים כיצד לכוון את הפטנטים שלהם בהתאם למטרות העסקיות שלהם. הם טובים בלקבוע תקציבים לפטנטים ולהשגיח על כמות הפטנטים שהתקבלו, אך מעולם לא לימדו אותם את המיומנות הנדרשת לוודא שהפטנטים שהחברה קיבלה מוסיפים לערך הממשי שלה. כמות הפטנטים לכדה אינה מייצרת

ערך. אנשי מחלקת הפטנטים שמועסקים בחברה יכולים לעשות עבודה מצויינת בוידוי שהפטנטים המוגשים הם מדוייקים טכנית ובעמידה בתאריכי הרישום, אך גם הם מעולם לא הוכשרו או נבחנו בפיתוח אסטרטגיית פטנטים למיקסום ערך.

"הקורס שלי ממלא את הפער הזה", אומר פניטש. "הקורס מלמד סטודנטים למינהל עסקים איך לקחת את היכולות האסטרטגיות שהם לומדים בבית הספר לעסקים וליישם אותן על פטנטים. אני לא מנסה להפוך תלמידי מינהל עסקים לעורכי פטנטים, אבל אני כן מלמד אותם כיצד לתאם את ההיבטים המשפטיים והטכנולוגיים של העסק כך שכאשר משקיעים פוטנציאליים ושותפים יעיינו בתיק הפטנטים של החברה, הם יראו ערך שמעודד השקעה ושותף פעולה. אני רוצה לפתח את היכולת של הסטודנטים להבחין בין פטנטים חלשים וחזקים, כך שיוכלו להוביל את החברות שלהם לקראת פטנטים שיגרמו למתחרים לחשוב פעמיים לפני שיציעו מוצר מתחרה".

לחבר את הקורס לחיים האמיתיים חקירת מקרים ופסקי-דין הם חלק מרכזי בקורס של פניטש. אפילו אם לחברה אין כוונה לתבוע על הפרת פטנט, חוזקו של פטנט נמדד תמיד על-פי הפוטנציאל שלו לעמוד בבית המשפט ולעצור מתחרים. עורכי פטנטים רבים, אשר יושבים כל היום מאחורי שולחן וכותבים פטנטים, סובלים

מנתק משמעותי בין העבודה שלהם לבין מה שיאפשר לפטנט לעמוד בבית המשפט. "אני משתמש במקרים שנאספו במהלך קרוב ל-30 שנות ניסיון בתקיפה והגנה על פטנטים בבתי המשפט בארה"ב כדי לחבר את הקורס לחיים האמיתיים עבור הסטודנטים. אין דרך טובה יותר ללמוד על החוזקות והחולשות של פטנט מאשר להבין מדוע פטנטים אחרים הצליחו או נכשלו בהליכי האכיפה".

פניטש, אשר הוכשר גם כמהנדס וגם כעורך-דין, ואשר מנהל את המשרד הישראלי של פניגן ואת קבוצת תכנון הפטנטים האסטרטגי שלה, מאד אופטימי לגבי העתיד של ישראל. לפני הצטרפותו לפקולטה בתל-אביב, פניטש לימד אסטרטגיית פטנטים במשך חמש בשנים בבית הספר

"אני רוצה לפתח אצל הסטודנטים את היכולת להבדיל בין פטנטים חלשים וחזקים, כך שיוכלו להוביל את החברות שלהם לקראת פטנטים שיגרמו למתחרים לחשוב פעמיים לפני שיציעו מוצר מתחרה"

למשפטים באוניברסיטת חיפה. למרות שאינו מלמד במשרה מלאה, הוראה ופיתוח אסטרטגיית פטנטים הם עבורו תשוקות מקצועיות. פניטש סייע להגן על מעל 100 מחברות הטכנולוגיה המובילות בישראל, ולדעתו במגוון תחומים - סייבר, אוטומציה, ראייה ממוחשבת, הדפסה, מדיקל ועוד - אין לחדשנות הישראלית מתחרה. משימתו של פניטש, כמו שהוא רואה אותה, היא לדאוג לכך שהעולם לא יגנוב את מה שישראל מציאה.

הקורס של גרשון פניטש, יפיתוח ושימוש בפטנטים ככלי בקביעת אסטרטגיה עסקית, מוצע ביולי הזה בבית הספר למוסמכים במינהל עסקים ע"ש ליאון רקנאטי בפקולטה לניהול באוניברסיטת תל-אביב, ופתוח לסטודנטים מאוניברסיטאות אחרות על-סמך מקום פנוי